N°. 91. A°. 1835.

DONDERDAG DEN 12den NOVEMBER.

SURINAAMSCHE COURANT.

GOUVERNEMENTS SECRETARIJ.

PARAMARIBO, *den* 9 *November* 1835.

Bij resolutie van Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal der Nederlandsche West-Indische Bezittingen van den 31sten October ll., N°. 1196/1083, is tot ADJUNCT-AFSLAGER benoemd, SAMUEL JUDA LYONS.

De Gouvernements Secretaris,
G. A. VAN DER MEE.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

GROOT-BRITTANNIE.

LONDEN, den 25 Augustus.

In de *Times* van heden vindt men bijzondere berigten uit Barcelona van den 11 Augustus. De stedelijke regering, in vereeniging met vijf personen door het volk benoemd, de insgelijks door de menigte tot kapitein-generaal aangestelde generaal *Pastor* en de president der civiele regtbank, hadden reeds een soortgelijk vertoog als dat van Sarragossa aan de regering te Madrid afgezonden, doch hetzelve was door de sedert aangestelde Junta afgekeurd. Tot het zamenstellen dezer Junta had men, wijl de plaatselijke regering niet vertrouwd werd, reeds uit de onderscheiden standen en gilden der bevolking kiezers benoemd, welke vervolgens twaalf personen verkozen hadden om de regering behulpzaam te zijn. Een harer eerste maatregelen was geweest, om zich uit de provincien van Tarragona, Girona en Lerida afgevaardigden ter zamenkomst naar Barcelona uit te noodigen.

Uit Konstantinopel heeft men officiële berigten tot 4 Augustus. Met ongeduld zag men uit naar de komst van den Persischen vorst *Milosch*, om wien af te halen een stoomjagt naar Galata gezonden, en tot wiens verblijf het paleis des Pacha's van Widdin aan den Borjokorus gereed gemaakt was. Te Konstantinopel dacht men, dat de tegenwoordigheid van vorst *Milosch* verlangd geworden was, om met hem maatregelen tegen de weerspannige Bosniers te beramen, in welker onderwerping de Serviers, hunne oude en hittere vijanden, van veel dienst zouden kunnen wezen. De Serviers daarentegen schijnen te vreezen, dat men hunnen vorst ontboden heeft, om hem, in die veranderingen hunner nieuwe constitutie te doen bewilligen, welke Rusland en de Porte begeeren. — De flotille naar Albenie was den 19 Julij gezeild, alsook drie met ammunitie geladene fregatten naar Tripoli. — Uit Perzie had men, met berigten van Teheran tot den 19 Julij, vernomen, dat de Schah den gewezen eersten minister, eenen man die wegens zijne gewelddadigheden en knevelarijen zeer gehaat was, ter dood veroordeeld en opgesloten had in een kerkerhol, waarvan men de deur had toegemetseld en waarin hij moest dood hongeren. Volgens sommige brieven was er een, voor den handel voordeelig commercie-traktaat, tusschen Grootbrittannie en Perzie tot stand gekomen.

SPANJE.

SANTANDER, den 22 Augustus.

De sterkte der hier aanwezige Britsche troepen is reeds tot 1500 man geklommen. De eerst aangekomene Ieren hebben reeds verwonderlijke vorderingen in den wapenhandel gemaakt. Wij zijn hier getuigen geweest van eenen in koelen bloede gepleegden regterlijken moord, die, helaas, in dit land niet tot de zeldzaamheden behoort. Den eersten der vorige maand hadden zich op Jersey zeven officieren, namelijk zes Franschen en een Pool, op een kleinen kotter ingescheept. Zij kwamen op twee uren afstands van hier aan land, verklaarden dadelijk, dat zij Don Carlos voor hunnen Koning erkenden, en vroegen den weg naar diens hoofdkwartier. Waarschijnlijk verkeerden zij in dwaling omtrent de plaats, waar zij aan land waren gekomen. Hoe dit zijn moge, zij werden gevat en naar eene gevangenis binnen deze stad gebragt, alwaar zij tot de vorige week buiten allen toegang bleven. Toen werd eene militaire vierschaar over hen gespannen; zij werden door deze schuldig verklaard aan eenen aanslag, om de getrouwe bevolking van Santander in opstand te brengen, en veroordeeld, om doodgeschoten te worden. De officieren van het Iersche regement sprongen voor hen in de bres, en verzochten schriftelijk aan den Spaanschen bevelhebber alhier, generaal Banos, dat hij deze ongelukkigen in het leven mogt sparen. De generaal wees dit verzoek van de hand, onder voorwendsel dat hij geene magt had om gratie te verleenen. Verleden Woensdag (den vijfden) werden de zeven officieren, in tegenwoordigheid van eenige duizende toeschouwers, waaronder er waren, die dit schouwspel met afgrijzen aanstaarden, doodgeschoten. De Spaansche overheden hebben het aan de officieren van het Iersche regement zeer euvel geduid, dat zij voor de veroordeelen in de bres zijn gesprongen.

Er is hier een courier van Bilbao aangekomen met de tijding, dat twee Britsche zeelieden nabij die stad door de Carlisten zijn doodgeschoten. Lord *Hay*, die sedert eenigen tijd met het Britsche oorlogsvaartuig *Castor* in de haven lag, vertrok dadelijk naar Bilbao, om omtrent dezen moord nadere berigten in te winnen en naar bevind van zaken te handelen.

Daarna kwam het gerucht te Barcelona, naar deze stad in aantogt was. Eene onbeschrijfelijke onrust was het gevolg dezer tijding. Den volgenden morgen, waren de straten door eene ontelbare menigte opgevuld, waaronder voorbedachtelijk verspreid werd, dat men met troepen te Barcelona zouden komen, om de belhamels der oproerige tooneelen te straffen. Werkelijk verscheen de generaal Bassa aan het hoofd van een groot aantal linietroepen. Te vergeefs werd hij door de leden van het stedelijk bestuur gewaarschuwd, dat zijn leven gevaar liep. Hij vertoonde zich zelfs zonder geleide, in de straten, en toonde aan het volk, dat hij voor hetzelve niet moest onderdoen, en dat, in geval van oproer, hij uit de citadel en uit het kasteel op de stad zou laten schieten. Toen hij op het paleis was aangekomen, werd hij nog van onderscheidene kanten gewaarschuwd; doch hij bleef doof voor de stem der voorzigtigheid, en volhardde in zijne rampzalige verblinding. Een groot aantal menschen hadden zich intusschen op het plein van het paleis verzameld, en deden de lucht van allerlei woeste kreeten weergalmen. Weldra begon het woedende volk het paleis aan te tasten. Sommigen liepen de deur open; anderen klommen over de muren naar binnen. De wacht aan het paleis zag het aan en bleef geheel werkeloos.

Bassa begon nu eerst het hem dreigend gevaar in te zien, en sloot zich met den generaal Pastors, den tegenwoordigen bevelhebber der stad, in eene binnenkamer van het paleis op. Doch het volk liep ook deze deur open, en beval aan Pastors, die zich voor Bassa had geplaatst, om het vertrek te verlaten. Hij, ziende, dat het volk niet tot rede was te brengen, gehoorzaamde, en weldra viel Bassa, door drie pistoolschoten doodelijk gewond, op den grond neder. Zijn lijk werd opgenomen en, onder het oorverdoovend geschreeuw der menigte, op het plein geworpen. Daarna werden [illegible] aan zijne beenen vastgemaakt, [illegible] in zegepraal door de voornaamste [illegible]. Toen het volk dezen afschuwelijken optogt volvoerd had, werd het lijk naar de *Rambla*, de geliefde openbare wandelplaats, gebragt, en daar op de papieren van het bestuur van politie, welks bureaux intusschen geplunderd waren, tot asch verbrand. Tot zulke ijsselijkheden kan een in teugellooze woede voorthollend gemeen overslaan! Er waren monsters, die aan het lijk de hersenen uit het hoofd haalden, en ze verslonden! In den avond werden ook de gebouwen van het gewestelijk bestuur, de tolkantoren en het geregtshof voor contrabande geplunderd, en alle daarin aanwezige papieren verbrand. Des nachts werd de prachtige fabrijk van de heeren Bonaplata en Comp., met derzelver stoomwerktuigen, katoenmolens enz., tot den grond toe afgebrand. Het werkvolk dier fabrijk bood wederstand, en vuurde op de plunderaars; zoodat op dat punt meer dan twaalf menschen het leven hebben verloren. Pogingen werden gedaan, om ook andere fabrijken in brand te steken, doch dit werd door de bezitting en de militie belet. In den namiddag waren geschriften aangeplakt, waarop te lezen stond. " — *Het is heden voor Barcelona een roemrijke dag geweest; derhalve zij er algemeene verlichting!"* Dien ten gevolge waren des nachts alle huizen verlicht. Gisteren ochtend begonnen zich op nieuw volkshoopen te verzamelen, die echter, niet zoo als den vorigen dag, uit welgekleede personen, maar uit de heffe der bevolking van Barcelona, uit matrozen en landvolk van den omtrek zamengesteld. Blijkbaar was plundering hun eenig doel. Zij zetteden het kantoor der in- en uitgaande regten in brand, doch die brand werd door de troepen en stedelijke militie spoedig gebluscht en een groot aantal der plunderaars werden gevangen genomen. Dezen namiddag zullen zeven of acht hunner op de groote markt worden doodgeschoten, en later zullen, zoo men zegt, nog veel meerderen hetzelfde lot ondergaan. De stedelijke raad en de andere overheden houden zich thans bezig met het opstellen van een vertoog aan de Koningin, om haar vrijheid van drukpers en de opheffing van vele andere grieven te vragen.

MENGELINGEN.

TEGENWOORDIGE TOESTAND VAN EGYPTE.

De verandering van alle bijzondere eigendommen in eigendom van den Staat of domeinen in, de hoofdgrondslag van het Staatsgebouw van Mehemed-Ali. — Het oogenblik, waarop de Onderkoning dezen maatregel onderteekende, was dat van de wedergeboorte van Egypte. Geen maatregel werd ooit door de luidruchtige voorstanders der menschlievendheid strenger gegispt, geen werd immer met verachtelijker naam bestempeld, en echter bestond er nooit een maatregel, die menschlievender is dan deze. Men kan Egypte onmogelijk in hetzelfde gewaad kleeden, dat voor Amerika past. Een land, waarin individuële werkzaamheid en individuële opofferingen niets baten kunen, maar waar alles verkregen moet worden door maatregelen en onkosten, tot hetzelfde doel vereenigd en geregeld over het geheel verdeeld, in zulk een land heeft de natuur het bestuur aangeduid, dat voor hetzelve het doelmatigst is. Diegenen, welke tegen het door den Onderkoning van Egypte aangenomen stelsel het harnas aantrekken, behoorden toch niet te vergeten, dat Egypte, in zijne bloeijende tijden, altijd op dezelfde wijze bestuurd werd, en dat, juist in die tijden, wanneer de grond de eigendom des landbouwers was, het land kwijnende werd en verviel. De wijsheid van Jozef als grondlegger van een bloeijend bestuur in Egypte in de oudste tijden, in tijden, van welker levenskracht en reusachtige ontwikkeling de grootste werken en de vereenigde stemmen van geschied en fabelkunde getuigen, is in den Bijbel vereeuwigd, en nog heden over het geheele Oosten, tot spreekwoord geworden. En wat deed Jozef? »Hij kocht alle landerijen voor Farao als eigendom aan; alleen de landerijen der priesters kocht hij niet aan; en toen gaf Jozef het zaad, en liet het land voor Farao bearbeiden. Vier vijfde gedeelten van den oogst liet hij aan de bebouwers van den grond, een vijfde behoorde den Koning toe."

De hoofdbestanddeelen, welke de bevolking van Egypte uitmaken; de betrekking des Onderkonings tot de Porte en tot de naburige gewesten, de vooroordeelen in godsdienst, zeden en gebruiken, nopens dezen dapperen vorst in het ten uitvoer leggen zijner plannen voor Egypte eene behoedzaamheid te bezigen, welke niet zelden zijne schrede schijnt te verlammen. En echter zijn zijne vorderingen uitnemend snel. Waar is een land dat, in evenredigheid, in twintig jaren grootere vorderingen gemaakt heeft dan het huidige Egypte? De Onderkoning moet als een ervaren schipper tusschen klippen doorzeilen, en honderd malen den kortsten weg verlaten om den snelsten en veiligsten te kiezen. Hij moet de Turken, de eigenlijke heeren en meesters des lands, door het zwaard in ontzag houden, en hunnen afkeer tegen alle nieuwigheden overwinnen. Hij moet de Arabieren als overwonnenen en dienaren in bedwang houden en als de talrijksten, de eigenlijke natie en de ervarensten, oprigten en verheffen. Hij moet de Kopten als onmisbare werktuigen gebruiken, en als geboren vijanden verwijderen. Hij moet de Grieken en overige Rajas, wegens hunne kennis en bekwaamheid, te vriend houden, en niettemin de door de tegenwoordige omstandigheden opgewekte gemoederen der Muzelmannen ontzien. Hij moet de Franken, van welke alleen hij iets leeren kan, met achting behandelen, opdat zij hem genegen blijven en dienen, terwijl hij hun tevens ontzag inboezemen moet, om niet de voordeelen zijner onderdanen te veel kwetsen. En aldus heeft hij, door bestendiglijk op zijne hoede te wezen en door het meestmogelijke nut te trekken uit de notsing dezer zoo uit een loopende bestanddeelen zijns rijks, doorslaande bewijzen gegeven van een kundig en voorzigtig staatsman te zijn.

Geen land kan minder de beschaving ontberen dan Egypte. Door dezelve kan dit land in een paradijs herschapen worden; zonder dezelve, in eene woestijn. Maar hoe veel is dan niet in de laatste twintig jaren in deze bakermat der beschaving geschied? Groote waterwerken, de sleutels van de schatten des lands, zijn van de kusten der zee tot aan de Katarakken daargesteld; een geregeld stelsel ligt daarvan thans in onderzoek, en op honderd plaatsen tevens zijn een verstandig oog en eene vlijtige hand daarin werkzaam. Het kanaal Machmedie en dat van Abu-Neschabe aan den linkeroever des Nijls, het kanaal Ibrahim en dat van Belbers aan den regteroever, in Beneden-Egijpte, het kanaal, dat de provincie Garbie doorsnijdt, en eene menigte andere in de Delta, de schoone sluizen van Sauwatsch in het Razirschap van Dschirdscheh, de menigte dammen, sluizen, dijken, waterleidingen en steenbruggen, welke over het geheele land verspreid zijn, dit alles is het werk van den Onderkoning.

In de tijden der Ptolomæussen was de Katoen een der voornaamste voortbrengselen des lands. Er bestonden toen zoowel katoen- als garenspinnerijen. Maar sedert eeuwen en zelfs nog voor omtrent twintig jaren, moest Egijpte zijnen voorraad van katoen in naburige landen koopen; want het had opgehouden dezelve voort te brengen, en meende veel te doen, wanneer het dit op nieuw beproefde. De Onderkoning begon te planten, en thans kleedt Egijpte met dit voortbrengsel niet alleen zijne eigene bevolking, maar verkoopt nog jaarlijks daarvan voor eenige millioenen piasters buiten 's lands. Hetzelfde zoude men kunnen van het kweeken van bosschen, olie en zijde.

Maar bijzondere zorg draagt de pacha voor zijn leger. De legerplaats van Cairo is de kweekschool en het voorbeeld der armee, het brandpunt voor de verbreiding van Europesche kennis en instellingen, en de steun van de magt des Onderkonings in Egypte. Zij is gelegen op eenen afstand van vier uren ten noord-oosten der hoofdstad, tusschen de dorpen El-Khanka en Abussbel, op de grenzen der Arabische woestijn. Zijne beste troepen zijn de Arabieren; maar ook Negers heeft hij regementen afgedeeld, en aldus houdt hij eenen volkstam door den anderen in bedwang. Een leger geheel bestaande uit Arabieren en Negers zoude hij wel als wenschelijk beschouwen, ware het niet, dat hij dan vreezen moest, dat zij dan geenen Turk tot Vorst zouden dulden.

Maar het meesterstuk van Mehemed-Ali is het beschaven der Beduinen. Deze verandering is buiten twijfel merkwaardig, te meer daar zij niet zoo zeer in eene verandering in het karakter der Beduinen als wel eene verandering in hunne betrekking tot het gevestigde volk; en das slechts een plan om een vriendschappelijk verkeer tusschen de beide volken te bewerken. De scherpziende en schrandere Onderkoning, de zwakheden van enkele personen, zoowel als van het geheele volkstammen, spoedig vattende, werkte van het oogenblik, dat hij in Egypte wortel begon te schieten, onophoudelijk aan een plan tot beteugeling der Beduinen. Hunne vooroordeelen vleijende, de voornaamsten met gunsten overladende, getrouw in het nakomen zijner beloften, maakte hij zich, deze door de Mammelukken en Turken vijandig en trouwloos behandelde volkstammen, allengskens tot vrienden. Nu poogde hij hun ook bezigheid te verschaffen. De Beduinen waren altijd de schrik der Karavanen, hij droeg hun nu het geleide derzelve op, naar het voorbeeld dat hiervan reeds in het land bestond. De Beduinen, gevleid door het vertrouwen, dat de Onderkoning in hen stelde, beantwoordden hetzelve volkomen. — Tevens werden er nog andere vorderingen gemaakt. De Beduïnen konden meer dan dertig duizend man op de been brengen. Daar in iederen volksstam de hoofdman en een bepaald getal krijgslieden van den Onderkoning soldij trokken, zoo won hij daardoor de geheele massa voor zich. — Maar dit scheen niet genoeg te zijn voor de veiligheid van Egypte. Hij stond aan de volksstammen der Libiaansche woestijn welke Egijpte gewoonlijk bezochten, twaalf dorpen in de provincie Fayum in eigendom af. Dit verschafte aan ieder dezer volksstammen een jaarlijks inkomen van 26,000 piasters. Hiertegen verlangde hij, dat de stammen niet meer, zoo als voorheen onder elkander vermengd zouden zijn; maar dat elk derzelve eene bepaalde, hem aangewezene landstreek in Egypte zoude komen bezoeken. Daarop toonde hij aan de herdersstammen hunne weiden aan en alle overigen de grenspalen hunner bewegingen. Dit eenmaal aangenomen zijnde, stelde hij als grondregel vast, dat voor elken roof door eenen Beduin bedreven, inzonderheid voor alle onregt aan inwoners of onderdanen van Egijpte aangedaan, de geheele stam verantwoordelijk zoude zijn.

VEILIGHEID DER PARLEMENTSKEUZEN.

Sir John Wood wilde tegen Sir James Belfield de stem eens Barbiers erlangen. »*Gij weet, mijn vriend,*" zeide hij tot hem, om hem te winnen, »*dat ik u de laatste keer, dat gij mij schoort, aanzienlijk beloond heb; vijf guinjes voor het afnemen van eenen baard is toch, geloof ik, goed betaald! De eene dienst is den anderen waard; ik hoop alzoo, dat gij mij uwe stem zult geven.*" — »*Van ganscher harte wenschte ik zulks te kunnen doen,*" hernam de Barbier; »*maar Sir James betaalde hetzelfde voor elken baard, en heeft zich tweemaal laten scheren!*"

ZAIF ZELFGEVOEL.

Pater d'Harrouis verhaalt: »Toen Pater Bourdaloue te Rouaan predikte, verlieten de kunstenaars hunne werkplaatsen, de kooplieden hunne winkels, de advokaten de geregtshoven, de artsen hunne kranken, de oude wijven haar spinnewiel. Toen ik, na hem, aldaar predikte, bragt ik alles weder in orde; geen mensch ging meer van zijnen post."

MEMENTO MORI.

Zoo min ons *Crœsus* schat voor 't sterven kan bewaren,
Het zij m'een hut bewoon', of praal' op 's konings stoel,
Zoo min laat zich 't verloop des vluggen tijds verklaren,
Al heeft men 't diepst vernuft, en 't allerfijnst gevoel.
Vergeefs zoekt men in zijn boek het uur des doods te lezen,
Hij knot met eenen slag het leven als een flesch,
Dit zien wij in ons zelv', en al wat leeft bewezen,
Gedenk dan aan den dood! ô Mensch! onthoud die les.

ADVERTISSEMENTEN.

(41190) HEDEN AVOND *VERLOTING* der LOTERIJ van den ondergeteekende, in het *Koffijhuis* van den heer J. EMANUELS, aan de *Watermolenstraat*.

Paramaribo, den 7 November 1835.

S. ALEXANDER.

(41159) De Vendumeester M. A. KEISER zal *MORGEN* om 9 uren Verkoopen: Provisiën, Stukgoederen, Wijnen, Planken, IJzere Hoepels, en een Paard.

(39487) JOHN FRASER vertrekt.

Gedrukt te Paramaribo, bij de Erven J. BRINK.